

SWV PO
30 06

Dyslexieteam

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs 30 06

Doelen en werkwijze

Versie januari 2019

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs 30 06

Cereslaan 8, 5384 VT Heesch | 0412 - 617 077

www.swvpo3006.nl | info@swvpo3006.nl | KvK 58888152 | NL59 RABO 0144 0319 65

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	3
2. Ernstige Enkelvoudige Dyslexie	4
3. Doelen	5
4. Werkwijze.....	7
Stappenplan EED Samenwerkingsverband PO 30 06	8
5. Taakverdeling en verantwoordelijkheden.....	10
De rol van het onderwijs	10
De rol van het Dyslexieteam	12
De rol van de gemeente	13
De rol van de zorgaanbieder	13
De rol van de ouder(s)/verzorger(s).....	13
6. Bijlagen	15
Bijlage 1: Schema Stappenplan voor toetsing, onderwijs, begeleiding en doorverwijzing.....	16
Bijlage 2: Handreiking invulling zorgniveau 2 en 3 bij vermoeden ernstig enkelvoudige dyslexie (EED)	18
Bijlage 3: Overzicht van de door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieders*	24
Bijlage 4: Stroomschema route EED – regio SWV PO 30 06	25
Bijlage 5: Nuttige links.....	26
AANVRAAGFORMULIER Verleningsbeschikking EED.....	27
AANVRAAGFORMULIER Verlenging van behandeling (EED)	29
INFORMATIE VOOR OUDERS/VERZORGERS.....	31

1. Aanleiding

In 2009 werd de diagnostiek en behandeling van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering. Het aanbod werd daarbij voorbehouden aan zorgaanbieders die zijn aangesloten bij één van de twee landelijke kwaliteitsinstituten: het Kwaliteitsinstituut Dyslexie (KD) en het Nationaal Referentiecentrum Dyslexie (NRD). Zij ontwikkelden en beheren gezamenlijk het EED behandelprotocol met bijbehorende kwaliteitscriteria en beschikken over databases met daarin alle voortgangsgegevens van alle behandelde kinderen. Zij doen daar onderzoek op en gebruiken deze gegevens om het protocol telkens verder te verbeteren. Per 1 januari 2017 zijn het KD en NRD opgegaan in het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD).

Door deze opzet is de EED-zorg binnen de jeugdhulp één van de best beschreven en meest gestandaardiseerde zorgvormen. Desalniettemin is de aanspraak op EED-zorg sinds de introductie gegroeid tot een omvang die opmerkelijk hoger is dan op basis van de prevalentie kan worden verwacht. Daarbij was het gebruik in 2014 nog steeds stijgend. De groei werd door de verzekeraars nooit goed verklaard en wordt in die zin als 'onbeheerst' gezien.

In het kader van de nieuwe jeugdwet is de EED-zorg per 1 januari 2015 overgegaan van de zorgverzekeraars naar de gemeenten. Als onderdeel van de transitie van de jeugdhulp naar de gemeenten zal het beschikbare budget krimpen. Dit probleem is landelijk opgepakt door het kwaliteitsinstituut die een model voorstelde dat meer inzicht geeft in de oorzaken van de groei en daardoor meer grip op de omvang. Ook publiceerden zij een veldnorm betreffende de (maximale) omvang van behandeltrajecten.

Gemeenten en het Samenwerkingsverband PO 30 06 hebben de ambitie uitgesproken om tot een optimale dyslexieketen te komen, elk vanuit zijn/haar eigen verantwoordelijkheid:

- De scholen zijn verantwoordelijk voor een goede basisondersteuning, met signaleringsfunctie, om een goede afweging te kunnen maken wanneer een kind in aanmerking komt voor nader dyslexieonderzoek c.q. diagnosestelling EED;
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het afgeven van een verleningsbeschikking, op basis waarvan de zorgaanbieder het dyslexieonderzoek, de mogelijke diagnosestelling en de daarbij behorende behandeling kan uitvoeren;
- De zorgaanbieders zijn verantwoordelijk voor de meest effectieve en efficiënte uitvoering van onderzoek en behandeling dyslexie, afgestemd met ouders en school.

De indruk bij zowel het Samenwerkingsverband als de gemeente is dat er binnen de dyslexieketen te winnen valt aan kwaliteit en efficiency:

- Voorheen werden de EED-aanvragen doorgezet naar de gemeente via het Basisteam Jeugd en Gezin (BJG). Zij hebben echter aangegeven dat er binnen

het BJK onvoldoende inhoudelijke kennis beschikbaar is omtrent dyslexie en de criteria van EED.

- Binnen de regio van SWV 30 06 zijn precieze cijfers onbekend, maar er zijn bijvoorbeeld regio's in Nederland waarbij ongeveer 25% van de leerlingen na diagnostiek uiteindelijk geen EED-verklaring kreeg en dus ook geen recht had op (vergoede) behandeling. Ook kwam het voor dat kinderen later werden doorverwezen in verband met een ander voorliggend probleem (comorbiditeit). Onnodige aanvragen kosten veel onnodige tijd, geld en inspanning van alle betrokkenen.
- Kinderen met leesproblemen moeten passende ondersteuning krijgen, waarbij kritisch wordt gekeken naar de omvang van het aantal behandelingen.

Om de kwaliteits- en efficiëncyslag binnen de dyslexieketen te maken is besloten tot het inrichten van een Dyslexieteam, om zo tot optimale dyslexiezorg te komen. Voor het diagnosticeren en behandelen van EED is een goede samenwerking noodzakelijk tussen school, ouders, gemeente en zorgaanbieder. Voor de –door de gemeenten– vergoede dyslexiezorg komen kinderen in aanmerking die primair onderwijs volgen en in de leeftijd zijn van 7 tot 13 jaar.

Het Dyslexieteam SWV PO 30 06 is per 1 oktober 2016 van start gegaan. Het project wordt in de periode van oktober 2016 tot juli 2018 als pilot uitgevoerd. Er wordt halfjaarlijks geëvalueerd en waar nodig worden eventuele bijstellingen gedaan.

Het Dyslexieteam is als volgt samengesteld:

- Twee Kinder- en Jeugdpsychologen NIP
- Twee psychologen/orthopedagogen

2. Ernstige Enkelvoudige Dyslexie

In december 2006 is het Protocol Dyslexie Diagnose en Behandeling (PDDB) beschikbaar gekomen. Het protocol geeft een leidraad om ernstige dyslexie te diagnosticeren, indiceren en behandelen. Het gaat daarbij om kinderen in de leeftijd van de basisschool (groep 3 t/m 8). Op 13 juni 2013 is het protocol herzien in opdracht van de besturen van de kwaliteitsinstituten KD en NRD, resulterend in het PDDB 2.0.. Er zijn een aantal wezenlijke veranderingen in aangebracht. Het PDDB 2.0 geeft aan waaraan moet worden voldaan om kinderen aan te kunnen melden voor onderzoek naar EED. In het PDDB 2.0 wordt dyslexie als volgt gedefinieerd:

Dyslexie is een specifieke lees- en spellingstoornis met een neurobiologische basis, die wordt veroorzaakt door cognitieve verwerkingsstoornissen op het raakvlak van fonologische en orthografische taalverwerking. Deze specifieke taalverwerkingsproblemen wijken proportioneel af van het overige cognitieve, en m.n. taalverwerkingsprofiel en leiden tot een ernstig probleem met het lezen en spellen van woorden ondanks regelmatig

onderwijs. Dit specifieke lees- en spellingprobleem beperkt in ernstige mate een normale educatieve ontwikkeling, die op grond van de overige cognitieve vaardigheden geïndiceerd zou zijn.

Het PDDB 2.0 beschrijft verder hoe de diagnosestelling plaatsvindt en de wijze waarop wordt vastgesteld of het kind in aanmerking komt voor behandeling. Als er geen EDD wordt vastgesteld wordt het kind terugverwezen naar school met toelichting en handvatten. Volgt er wel behandeling dan worden school en ouders hierbij betrokken, omdat het voor het rendement belangrijk is dat het kind thuis en op school oefent in lijn met de behandeling. Al deze zaken en de omvang van de behandeling liggen vast in genoemd protocol. Voor het onderwijs worden aanvullende praktijkrichtlijnen gegeven door het Expertisecentrum Nederlands/Masterplan Dyslexie en voor de zorg door het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie.

Alhoewel de zorg dus verloopt aan de hand van het protocol is er wel sprake van een variatie in de uitvoering van de dyslexiezorg. Er bestaan verschillen in de behandeling zelf, zoals de opbouw en wijze van oefenen, de rol van de behandelaar, de aandacht voor sociaal-emotionele aspecten en de locatie van behandeling.

Het is van belang om EED van dyslexie te onderscheiden: voor het stellen van de diagnose EED in het kader van de vergoedingsregeling gelden aangescherpte criteria. Wanneer een leerling niet voldoet aan de EED-criteria volgens het PDDB 2.0 kan geen beroep gedaan worden op vergoede zorg, maar dat betekent niet dat er geen dyslexie vastgesteld zou kunnen worden. Zowel diagnostiek als behandeling dient dan wel plaats te vinden op kosten van ouders.

3. Doelen

Met het inrichten van het Dyslexieteam wordt beoogd om tot een optimale dyslexieketen te komen. Het betreft het implementeren, borgen en doorontwikkelen van een werkwijze die ervoor zorgt dat:

- zoveel mogelijk kinderen met Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) goed worden geholpen;
- er in het onderwijs sprake is van een gerichte aanpak voor kinderen met (mogelijke) dyslexie.

Om dit te bereiken is afstemming noodzakelijk tussen het onderwijs, de gemeenten en de zorgaanbieders. Tot 2015 stelden de zorgverzekeraars de budgetten voor het EED-aanbod beschikbaar. Zij wisten niet hoeveel kinderen per school (of schoolbestuur) werden doorverwezen, omdat deze over verschillende verzekeraars verspreid waren. De individuele zorgaanbieders kenden de totalen per school niet, omdat de kinderen over de aanbieders verspreid waren (keuzevrijheid). In deze context was vergelijking met prevalentiecijfers niet mogelijk en daardoor geen goede beheersing van aantallen. Het sterke punt van de overdracht van de EED-regeling naar de gemeenten is dat de gemeenten wel de beschikking over deze

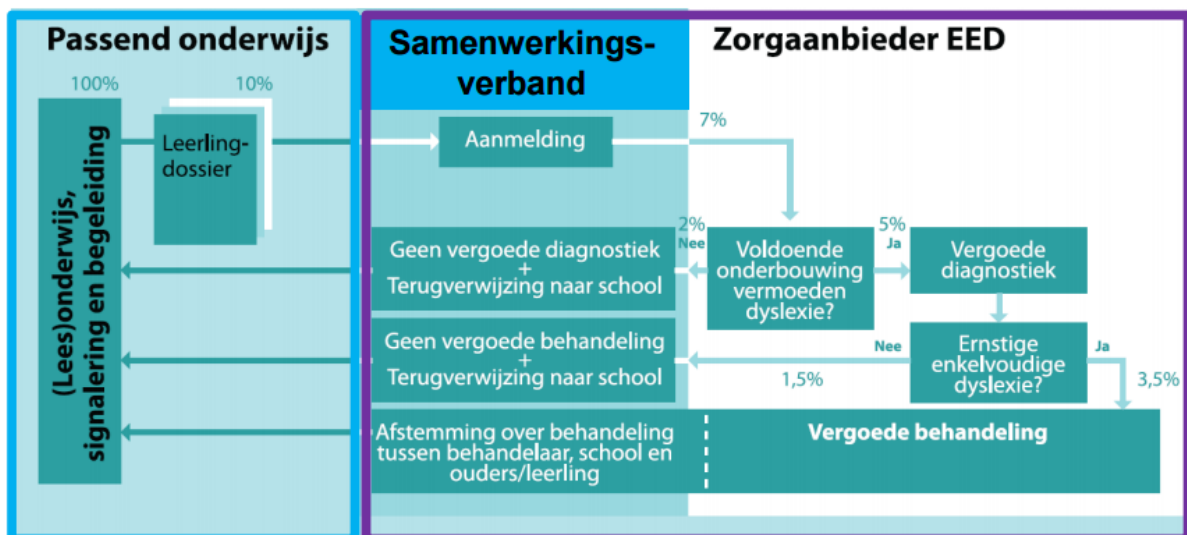

totalen kunnen verkrijgen, omdat zij de opdrachtgever zijn van alle EED-aanbieders met betrekking tot de zorg voor de kinderen binnen hun gemeente.

Het Dyslexieteam zorgt ervoor dat de EED-aanvragen van de scholen, na inhoudelijke screening op de EED-criteria door het Dyslexieteam, bij de betreffende gemeente terecht komen. De gemeente geeft vervolgens de (correcte) verleningsbeschikking af, op grond waarvan de zorgaanbieders de juiste zorg (onderzoek/behandeling) kunnen leveren.

Naast de inhoudelijke screening heeft het Dyslexieteam tot doel om op termijn inzicht te krijgen in de aantallen aanvragen en afgegeven verleningsbeschikkingen in de regio.

Uitgangspunt is het procesmodel weergegeven in figuur 1. Dit model is opgesteld door het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie en toont de (theoretische) prevalentiecijfers.

Figuur 1: Stroomschema en (theoretische) prevalentiecijfers EED, ontleend aan het kwaliteitsinstituut.

Uitgangspunt voor het model zijn de 10% laagst scorende kinderen op het gebied van technisch lezen en spelling ondanks de geboden aanvullende begeleiding binnen de fasen van begeleiding 1 of 2 of zorgniveau 2 en 3 (de fasen van begeleiding en zorgniveaus worden verder toegelicht op pagina 9). Dit percentage volgt uit de Cito-scores; Daarmee kunnen de 10% laagst scorenden geselecteerd worden. Van die 10% blijkt uiteindelijk bij 5% sprake van ernstige dyslexie. Het verschil tussen 10 en 5 bestaat uit gevallen waar de hulp door de school (zorgniveau 1 t/m 3) onvoldoende is ingezet, of waar andere factoren of problematiek de primaire oorzaken zijn van de leesproblemen of een succesvolle EED-behandeling in de weg staan. Ook omdat het uitval van kinderen die, hoewel ze recht op behandeling zouden kunnen hebben, niet voor diagnosestelling worden aangemeld. Volgens het model blijkt vervolgens van de 5% kinderen die in aanmerking komen voor diagnose er 3,5% resteert voor behandeling. Bij de overige kinderen wordt tijdens het diagnostisch onderzoek geconcludeerd dat er geen sprake is

van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie zoals gedefinieerd in het protocol. Zij voldoen niet aan het dyslexietyperend cognitief profiel.

Zo biedt het model een duidelijke referentie voor de theoretische aantallen door het onderwijs te verwijzen kinderen en de aantallen diagnostiek en behandeltrajecten door de gezamenlijke EED-aanbieders.

Het Dyslexieteam zal middels periodieke evaluaties de percentages uit de regio toetsen aan de percentages zoals in het model weergegeven.

In de afgelopen jaren is de landelijke trend dat er meer leerlingen zijn ingestroomd dan op basis van het model verwacht zou mogen worden. De werkelijkheid verschilt dus van de modelwaarden. Dit kan meerdere oorzaken hebben. Voorbeelden zijn:

- Er zijn te ruime criteria gehanteerd voor aanname;
- Ondermaatse kwaliteit van het onderwijs (aanbod in de klas dan wel van de aanvullende hulp);
- De onderzoeksinstrumenten gebruikt in de diagnostiekfase zijn onvoldoende nauwkeurig om terug te screenen tot het modelpercentage van 3,5% behandeling;
- De modelpercentages komen niet overeen met de lokale situatie; wellicht zijn er demografische/ geografische verschillen in prevalentie.

Teneinde het budget voor de dyslexievergoedingsregeling meer beheerst en gericht in te kunnen zetten zijn analyses nodig op bovengenoemde factoren.

4. Werkwijze

De werkwijze rondom een aanvraag voor EED-diagnostiek (en behandeling) wordt weergegeven in het stappenplan op de volgende pagina's.

Stappenplan EED
Samenwerkingsverband PO 30 06

Verantwoordelijk/ betrokken	Inhoud stappen	Tijdspad
School	De school handelt volgens het bestaande Protocol Leesproblemen en Dyslexie (basisondersteuning voor de leerling).	
School Ouders	Als de school – op basis van dit protocol- alle stappen heeft gezet t.a.v. de lees-/spellingproblemen van de leerling, maakt de school, in overleg met de ouders, de kritische afweging of het kind in aanmerking zou kunnen komen voor een nader onderzoek naar / diagnose voor dyslexie . Het moet dan gaan om zgn. Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) .	Aanvraag is mogelijk vanaf midden groep 4 (m.u.v. bij doublure in gr. 3)
School Ouders	Als dit aan de orde is dient de school via de digitale omgeving LDOS een EED-aanvraag in, waarbij ouders twee formulieren dienen te ondertekenen. Het betreft: <ul style="list-style-type: none"> - Toestemmingsformulier voor overdracht van het dossier naar het Dyslexieteam; - Aanvraagformulier verleningsbeschikking EED. Tevens worden relevante bijlagen geüpload. De school zorgt ervoor dat ouder(s)/verzorger(s) ook altijd een kopie van het complete leerlingdossier krijgen.	
Dyslexieteam School	Een dyslexiedeskundige van het Dyslexieteam SWV 30 06 zal het dossier toetsen of de aanvraag voldoet aan de criteria van de onderkende diagnose en hierop feedback geven aan de IB-er. De school zorgt voor de communicatie naar ouders.	4 weken
Dyslexieteam Gemeente	Na een positieve feedback mailt de dyslexiedeskundige van het Dyslexieteam, de aanvraag naar de backoffice/medewerker van de desbetreffende gemeente. Deze aanvraag bestaat uit het door de ouders ingevuld en ondertekend uniform aanvraagformulier (“Aanvraagformulier Verleningsbeschikking EED”)	
Gemeente Ouders	De gemeente zorgt voor het afgeven van de verleningsbeschikking voor dyslexiezorg. Deze beschikking (in 1 ^e instantie bedoeld voor de diagnosestelling en -als de diagnose EED wordt gesteld- ook	4 weken

	voor de behandeling) krijgen de ouders toegestuurd (per post).	
Ouders	Voor dit traject (onderzoek/behandeling) kiezen de ouders zelf een “dyslexie-zorgaanbieder” . Zie hiervoor de <u>lijst</u> met alle door de gemeenten gecontracteerde zorgaanbieders. Wanneer ouders een andere zorgaanbieder kiezen (dan op deze lijst staan), kan geen vergoeding van onderzoek en/of behandeling plaatsvinden. (Het meest recente overzicht van de gecontracteerde zorgaanbieders is te vinden op de website van het SWV: www.samenwerkingsverbandpo3006.nl onder het kopje ‘Documenten’)	
Ouders School	De school, die het Leerlingdossier heeft laten screenen door het Dyslexieteam, zorgt dat het dossier en de bijlagen tevens naar ouders worden gestuurd. De ouders zijn ervoor verantwoordelijk dat het leerlingdossier en de bijbehorende beschikking van de gemeente bij de gekozen zorgaanbieder terecht komt (indien nodig met ondersteuning van school).	
Zorgaanbieder Ouders School	Nadat de zorgaanbieder het “Leerlingdossier Dyslexie” met de bijlagen én de beschikking in zijn bezit heeft, kan deze het diagnostisch onderzoek uitvoeren. Indien de diagnose Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) gesteld wordt, kan de hierbij behorende behandeling starten. Dit geldt voor kinderen vanaf 7 jaar in het primair onderwijs (<i>start voor het 13e jaar</i>) en voor leerlingen van 7 tot en met 13 jaar in het speciaal onderwijs. Van de zorgaanbieder wordt verwacht dat zij tijdens de behandeling samenwerken/afstemmen met ouders en de betreffende school.	
Zorgaanbieder Ouders School	Als er geen diagnose EED kan worden gesteld koppelt de zorgaanbieder het resultaat (verslag) van het onderzoek terug naar ouders. Zij (de ouders) kunnen hierover vervolgens in overleg treden met de school. Ouders kunnen er dan overigens toch voor kiezen behandeling te laten plaatsvinden op eigen kosten.	

De gemeenten financieren de EED-zorgaanbieders met een lumpsum. Hierbij wordt uitgegaan van een gemiddelde van 48 behandelingen. De afgegeven verleningsbeschikkingen hebben een duur van maximaal 1,5 jaar.

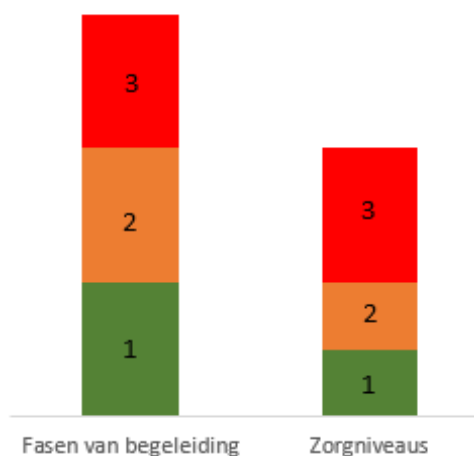
5. Taakverdeling en verantwoordelijkheden

De rol van het onderwijs

- Scholen hebben de taak leerlingen effectief lees- en spellingonderwijs te bieden. De school is de eerst aangewezen plek om kinderen met lees- en spellingproblemen en (mogelijke) dyslexie te begeleiden. Dyslexie valt bij het onderwijs in de basisondersteuning. Het is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om de kwaliteit van het schoolniveau op peil te hebben. Voor meer informatie over effectief lees- en spellingonderwijs wordt verwezen naar de Protocollen voor Leesproblemen en Dyslexie (PLD, versies beschikbaar voor PO, VO, SBO en SO).
- Wanneer leerlingen problemen ondervinden in het lees- en spellingproces dienen scholen ondersteuning te bieden. De intensiteit van de ondersteuning is afhankelijk van de ernst van de problemen die de leerling ondervindt. Wanneer deze ondersteuning onvoldoende effectief blijkt te zijn, dient deze te worden geïntensiveerd. Dit betreft de zorgniveaus 2 en 3 / fasen van begeleiding 1 en 2 (zie onderstaand kader). De school registreert de vorderingen van de leerlingen, de geboden hulp en het resultaat/effect daarvan in het Leerlingvolgsysteem en een document waarin groeps- en/of handelingsplannen zijn opgenomen. Hierdoor wordt de ontwikkeling van de leerling op de langere termijn inzichtelijk gemaakt.

Fasen van begeleiding en zorgniveaus

Binnen het SWV PO 30 06 wordt gewerkt met 3 fasen van begeleiding binnen het onderwijscontinuüm. Hoe verhoudt dit zich tot de zorgniveaus waarover men spreekt in de dyslexieprotocollen?

Fasen van begeleiding SWV PO 30 06:

- 1: Basisaanbod op groepsniveau, beschreven in het groepsplan. Er is sprake van verkorte of verlengde/intensieve instructie.
- 2: Extra begeleiding binnen de expertise van de eigen school. Leerkracht + interne specialist.
- 3: Extra begeleiding met externe expertise. Leerkracht + interne + externe specialist.

Zorgniveaus EED*:

- 1: Adequaat ingericht effectief leesonderwijs op groepsniveau.
- 2: Intensivering van het aanbod middels verlengde instructie en begeleidde inoefening.
- 3: Extra intensieve en systematische aanpak door het inzetten van een specifieke interventie.

De zorgniveaus 1 en 2 van de dyslexieprotocollen vallen binnen de eerste fase van begeleiding. Zorgniveau 3 van het dyslexieprotocol komt overeen met fase 2 van begeleiding.

(* Voor verdere toelichting van de zorgniveaus EED: zie bijlage 2, pag. 15)

- School brengt dus in kaart of er enerzijds sprake is van een achterstand en anderzijds van hardnekkigheid. Deze twee criteria zijn voorwaardelijk om tot voordracht voor een EED-diagnose te kunnen komen.

Er wordt voldaan aan het criterium van achterstand als:

- Een leerling op 3 opeenvolgende (hoofd)meetmomenten een V-(min)/E-score (laagste 10%) behaalt op de DMT (=technisch lezen) OF
- Een combinatie van 3x een V-(min)/E-score voor spelling én 3x een V/lage D-score (laagste 16%) op de DMT (=technisch lezen).

Het criterium van hardnekkigheid (ook wel didactische resistentie genoemd) dient te worden aangetoond door adequate evaluatie en effectmeting van de geboden interventies. Indien een leerling, ondanks intensieve en adequate hulp op de zorgniveaus 1, 2 én 3 (fasen van begeleiding 1 en 2), onvoldoende vooruitgang boekt, kan gesproken worden over didactische resistentie.

- Een korte toelichting met betrekking tot het aantonen van didactische resistentie (gebaseerd op de uitgangspunten en richtlijnen van het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD)):

Op het moment dat wordt vastgesteld dat een leerling bij hoofdmeting 1 uitvalt op de lees- en/of spellingstaak wordt de begeleiding geïntensiveerd door bijv. verlengde instructie en begeleidde inoefening. Hierbij wordt uitgegaan van 3x per week extra instructie- en oefentijd gedurende 15-20 minuten (in totaal 45-60 minuten per week, zorgniveau 2).

Bij de eerstvolgende hoofdmeting (hoofdmeting 2) wordt opnieuw gekeken hoe de leerling presteert ten opzichte van de norm. Als de leerling ondanks de extra begeleiding in de voorgaande periode opnieuw ernstige uitval laat zien op lezen en/of spelling en tot de zwakste 10% behoort (E-score of V-(min)score), komt de leerling bovendien in aanmerking voor een gerichte, zeer intensieve begeleiding (3x 20 minuten, of in ieder geval in totaal 60 minuten; liefst individueel en anders in een groepje van maximaal vier kinderen, zorgniveau 3). Na hoofdmeting 2 moet dus zowel zorgniveau 2 als 3 geboden worden. Zaken als Maatjes lezen en inzet van een leesouder tellen niet mee in het aanbod op zorgniveau 3. Na deze periode van zeer intensieve begeleiding vindt opnieuw een hoofdmeting (hoofdmeting 3) plaats. Als er -ondanks de intensieve inzet- wederom een E- of V-(min)score wordt gescoord, kan de aanvraag voor vergoede EED-zorg (diagnostiek/behandeling) worden ingediend bij het Dyslexieteam.

Voor aanvullende informatie: zie bijlage 1 en 2, v.a. pag. 14

- Indien een leerling voldoet aan de hierboven beschreven criteria, stuurt de school het leerlingdossier (incl. de bijbehorende bijlagen) naar het Dyslexieteam via Idos. Tevens ontvangen ouder(s)/verzorger(s) een kopie van alle gegevens.

De rol van het Dyslexieteam

- Het Dyslexieteam toetst of het leerlingdossier voldoet aan de criteria van de onderkende diagnose voor EED (achterstand en hardnekkigheid). Het Dyslexieteam vraagt eventueel ontbrekende gegevens op bij de IB'er. Na de beoordeling wordt de IB'er op de hoogte gebracht van het besluit (inclusief onderbouwing).
- Het Dyslexieteam heeft bij toetsing van de dossiers oog voor eventuele comorbiditeit. Enkelvoudigheid betekent namelijk dat het kind naast de evt. dyslexie geen DSM 5-stoornis, beperking of andere taal-/leesstoornissen heeft die belemmerend is voor het dyslexieonderzoek of -behandeling. Voor kinderen bij wie sprake is van problemen naast de dyslexieklachten (bijv. dyslexie in combinatie met ADHD of een spraak/taalstoornis) die de lees- en spellingsontwikkeling belemmeren, is een intensiever behandel-/begeleidingstraject nodig. In deze gevallen dient eerst de bijkomende stoornis of beperking behandeld te worden tot het niveau waarop dit niet meer belemmerend is voor de dyslexiezorg. Indien het Dyslexieteam vermoedt dat er sprake is van comorbiditeit, zal aan school onderbouwing worden gevraagd waarom zij alsnog denken aan EED en wat maakt dat de bijkomende problematiek 'onder controle' (d.w.z. niet meer belemmerend) is. Indien nodig kan het Dyslexieteam een beroep doen op de jeugdarts die verbonden is aan de school van de leerling.
- Indien het Dyslexieteam oordeelt dat het dossier voldoet aan de EED-criteria, wordt de aanvraag voor een verleningsbeschikking doorgezeten naar de woongemeente van de gezaghebbende ouder(s). Hiervoor wordt het format "Aanvraagformulier Verleningsbeschikking EED" gebruikt. Er worden geen inhoudelijke gegevens naar de gemeente verzonden.
- Het Dyslexieteam streeft ernaar om de EED-aanvragen binnen maximaal 4 weken (excl. schoolvakanties) te beoordelen en een terugkoppeling te geven naar school.
- Het Dyslexieteam is via het mailadres te benaderen voor consultatievragen van scholen (dyslexieteam@samenvoeringsverbandpo3006.nl). Indien gewenst kan een telefonische afspraak gemaakt worden.
- Het Dyslexieteam verzamelt data en analyseert deze gegevens periodiek.
- Aanvragen voor verlenging van behandeling worden eveneens beoordeeld door het Dyslexieteam. Deze aanvragen dienen ingediend te worden door de zorgaanbieder middels het daarvoor bestemde formulier ("Aanvraagformulier Verlenging van Behandeling EED"). Een verlenging van behandeling kan alleen in uitzonderlijke gevallen aangevraagd worden, bijvoorbeeld als het proces van diagnostiek en/of behandeling heeft stilgelegen als gevolg van ziekte.

Naast het ingevulde aanvraagformulier dient de oorspronkelijk afgegeven verleningsbeschikking meegestuurd te worden. Indien het Dyslexieteam de aanvraag accordeert, wordt deze doorgezeten naar de woongemeente van de leerling en zal de gemeente binnen maximaal 4 weken de verleningsbeschikking per post ouders doen toekomen.

De rol van de gemeente

- De gemeenten dragen zorg voor het afgeven van de verleningsbeschikkingen voor EED-zorg. Hiervoor geldt een maximale termijn van vier weken.
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de contractering van adequate aanbieders.
- De gemeenten contracteren alleen zorgaanbieders die zijn aangesloten bij het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie.
- De gemeenten verdelen het budget via contractafspraken over meerdere aanbieders en borgen daarbij een vorm van keuzevrijheid voor de cliënt.

De rol van de zorgaanbieder

- De zorgaanbieder maakt bij de diagnostiek gebruik van de procedure zoals omschreven in het PDDB 2.0.. Daarbij wordt gewerkt naar een onderkende, verklarende en handelingsgerichte (of indicerende) diagnose.
- Indien de zorgaanbieder in de aanmeldfase/intake tot de conclusie komt dat er sprake is van co-morbide problematiek kan dit een contra-indicatie zijn voor de uitvoering van diagnostiek betreffende vergoede dyslexie.
- Indien het diagnostisch onderzoek uitwijst dat er sprake is van EED (en de leerling een aanvullende specialistische behandeling nodig heeft), kan worden gestart met een behandeling.
- De behandeling dient te voldoen aan de kwaliteitseisen van het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie.
- Tijdens het traject overlegt de zorgaanbieder met ouders en school over de voortgang van de behandeling. Ouders worden actief betrokken bij de behandeling van hun kind. Scholen worden geïnformeerd en waar mogelijk wordt afstemming gezocht.
- In uitzonderlijke gevallen is een verlenging van behandeling mogelijk. Indien er een verlenging van behandeling nodig is (bijv. als gevolg van ziekte), dient de zorgaanbieder deze aanvraag in bij het Dyslexieteam middels het "Aanvraagformulier Verlenging van behandeling". Hierbij wordt de oorspronkelijke EED-beschikking meegezonden.

De rol van de ouder(s)/verzorger(s)

- Ouders ondertekenen het leerlingdossier dyslexie waarmee zij o.a. toestemming geven voor het indienen van de gegevens bij het Dyslexieteam. Tevens ondertekenen ouders het “Aanvraagformulier Verleningsbeschikking EED”.
- Nadat de gemeente een verleningsbeschikking voor EED-diagnostiek/behandeling heeft afgegeven, gaan de ouder(s)/verzorger(s) met het Leerlingdossier en deze beschikking naar een zelfgekozen zorgaanbieder (mits gecontracteerd door de gemeente). Gezien de beperkte geldigheidsduur van de beschikking is het van belang dat ouders dit binnen afzienbare tijd doen.
- Ouder(s)/verzorger(s) brengen de school op de hoogte voor welke zorgaanbieder zij gekozen hebben.
- Als er bij het onderzoek geen diagnose EED is gesteld kunnen de ouders het rapport aan de school overleggen. Als er wel een diagnose EED is gesteld en de behandeling is gestart dragen zij zorg voor het huiswerk wat meegegeven wordt.

6. Bijlagen

1. Schema stappenplan voor toetsing, onderwijs, begeleiding en doorverwijzing	16
2. Handreiking invulling zorgniveau 2 en 3 bij vermoeden van ernstige enkelvoudige dyslexie	18
3. Overzicht van de door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieders	24
4. Stroomschema route EED – regio SWV PO 30 06	25
5. Nuttige links	26
6. Aanvraagformulier Verleningsbeschikking EED	27
7. Aanvraagformulier Verlenging van Behandeling EED	29
8. Informatie voor ouders	31

Bijlage 1: Schema Stappenplan voor toetsing, onderwijs, begeleiding en doorverwijzing

Actie	Toelichting	Vervolgactie Onderwijs en Begeleiding
Hoofdmeting 1	Afname van gestandaardiseerde/ genormeerde toetsen op de hiervoor geschikte momenten	Effectief leesonderwijs op zorgniveau 1 (<i>fase 1 van begeleiding</i>). In elk geval krijgen leerlingen die tot de zwakste 20-25% behoren extra begeleiding op minimaal zorgniveau 2 (<i>fase 1 van begeleiding</i>).
(Tussenmeting)	Eventueel vindt er een tussenmeting plaats.	
Hoofdmeting 2	Afname van gestandaardiseerde/ genormeerde toetsen op de hiervoor geschikte momenten	Effectief leesonderwijs op zorgniveau 1 (<i>fase 1 van begeleiding</i>). In elk geval krijgen leerlingen die tot de zwakste 20-25% behoren extra begeleiding op minimaal zorgniveau 2. Leerlingen die tot de zwakste 10% behoren, krijgen begeleiding op zorgniveau 1, 2 en 3 (<i>fase 1 en 2 van begeleiding</i>).
(Tussenmeting)	Na een periode van 10-12 weken intensieve begeleiding vindt er evt. een tussenmeting plaats. Ruwe scores en vaardigheidsscores van een leerling worden vergeleken met de scores van hoofdmeting 2 om het effect van de begeleiding te bepalen.	Aanpak evt. aanpassen naar aanleiding van tussenmeting.
Hoofdmeting 3	Afname van gestandaardiseerde/ genormeerde toetsen op de hiervoor geschikte momenten	Bepaald wordt welke begeleiding een leerling vervolgens nodig heeft op school en of een leerling voor doorverwijzing naar de zorg in aanmerking komt.
<i>Doorverwijzing?</i>	Een leerling komt voor doorverwijzing naar de zorg in aanmerking als: 1. De scores op de 3 hoofdmetingen waren: - Lezen: V-(min)score/E-score (laagste 10%) OF - Lezen: V-score/lage D-score (laagste 16%) &	Ook tijdens en na de behandeling in de zorg krijgen leerlingen extra begeleiding. Hoe de leerling in het onderwijs kan worden begeleid wordt afgestemd met de zorginstelling.

	<ul style="list-style-type: none"> - Spelling: V-(min)score/E-score (laagste 10%) 2. Begeleiding op alle zorgniveaus voldeed aan kenmerken van effectief handelen.	
--	---	--

NB: De hoofdmetingen vinden plaats in januari/februari en mei/juni. De optionele tussenmeting in oktober/november of april. De eerste meting waarop een leerling leesuitval laat zien, geldt als hoofdmeting 1. Dit kan halverwege groep 3, eind groep 3 of later zijn.

Bijlage 2: Handreiking invulling zorgniveau 2 en 3 bij vermoeden ernstig enkelvoudige dyslexie (EED)

(gebaseerd op: bron 1: RSV Breda e.o. OOK, handreiking opgesteld in samenwerking met zorgaanbieders in de betreffende regio en het Kwaliteitsinstituut Dyslexie; bron 2: Handreiking Dyslexieteam SWV de Meerij, 2016)

Deze handreiking heeft als doel scholen te helpen om bij een vermoeden van ernstige enkelvoudige dyslexie (EED) de juiste ondersteuning te bieden.

Zorgniveaus

Het onderwijs heeft als taak er alles aan te doen om voor goed lees- en spellingonderwijs te zorgen (zorgniveau 1). Bij een vermoeden van ernstige, enkelvoudige dyslexie (EED) bij een leerling, dient er extra begeleiding te worden geboden op zorgniveau 2 en 3.

Na uitval op meetmoment 1 wordt gestart met zorg op zorgniveau 2. Na meetmoment 2 wordt, zo nodig, gestart met zorgniveau 3.

Zorgniveau 1: Adequaat ingericht effectief leesonderwijs op groepsniveau

Dit onderwijsaanbod is vastgelegd volgens de indicatoren zoals de onderwijsinspectie aangeeft. Deze indicatoren hebben betrekking op het effectief gebruik van de methode, het hanteren van een leerlingvolgsysteem en de kwaliteit van de instructie en klassenmanagement.

Zorgniveau 2: Intensivering van het onderwijsaanbod. Extra zorg in de groepsituatie door de leerkracht of onderwijsassistent onder supervisie van de leerkracht (zwakste 25% van de leerlingen na meetmoment 1).

Dit betreft een vorm van begeleiding waarbij extra instructie en begeleide inoefening centraal staan. Dit betekent:

- Meer instructie, meer leertijd en meer oefentijd. Hierbij wordt uitgegaan van drie keer per week extra instructie- en oefentijd gedurende 15-20 minuten (in totaal 45-60 minuten);
- Aangepaste instructie in kleinere stappen, extra feedback en gelegenheid tot extra verwerking;
- Gebruik maken van aanvullende materialen uit de lees- en spellingmethode, eventueel materiaal uit andere methodes;
- Evaluatie na de beschreven periode van minimaal 10-12 weken.

Herhaling van de instructie aan de instructietafel is niet voldoende.

Geschikte leesmethodes zorgniveau 2 (lijst is niet uitputtend):

De school voldoet aan zorgniveau 2 als zij gebruik maakt van onderstaande methodes conform de richtlijnen voor extra instructie en inoefening. Hierbij dient deze ondersteuning nauwkeurig en op een juiste wijze te worden gedocumenteerd.

- Veilig leren lezen, Ster-aanpak, beschrijving van invulling aanpak, instructie
- Estafette, aanpak 1, beschrijving van invulling aanpak, instructie
- Lekker Lezen: Uitbreidingspakket M3-E4 of Bovenbouwpakket
- Timboektoe: aanpak risicolezers
- Leeslijn: de Leesweg (Niet meer leverbaar)
- Leeshuis

- Leesparade: extra instructie voor zwakkere lezers
- Strategisch Lezen en Spell
- Lijn 3 en Station Zuid, extra leestijd en instructie
- Zo leer je kinderen lezen en spellen (ZLKLS)
- Flitsprogramma's zoals Flits Nieuw
- Internetsites zoals avilezen.nl
- Computerprogramma's zoals Ambrasoft, Woordenhaai, Leesversneller

Geschikte spellingmethodes zorgniveau 2 (lijst is niet uitputtend):

Of aan zorgniveau 2 wordt voldaan is afhankelijk van wijze van inzet van de methode.

- Taal Actief Spelling
- Spelling in beeld
- Taaljournaal (Spelling)
- Zin in Spelling
- Staal
- Spelling op Maat
- Strategisch Lezen en Spell
- Computerprogramma's zoals Ambrasoft, Woordenhulp
- Internetsites zoals bloon.nl

Waaraan voldoet een goed groepsplan?

- De beginsituatie is aangegeven (nulmeting).
  - Welke toets is afgenomen en wat was het resultaat (score, niveau)?
  - Op welke categorieën laat de leerling uitval zien? (foutenanalyse, mag ook los beschikbaar zijn)
- Er zijn SMART-doelen opgesteld voor deze individuele leerling
  - De doelen zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden.
  - Welke vaardigheid wil je verbeteren? (bijv. uitbreiden letterkennis, verbeteren leesaccuratesse, verhogen leestempo, beheersen regel open en gesloten lettergreep).
  - Er wordt aangegeven wanneer er met welke toets(en) wordt geëvalueerd.
- Er dient beschreven te zijn hoe de hulp wordt georganiseerd.
  - Wie geeft de begeleiding? (leerkracht, IB, RT, leesspecialist, onderwijsassistent onder begeleiding van leerkracht, IB, RT of leesspecialist)
  - Op welke momenten en hoe lang?
  - In welke periode/aantal weken wordt de hulp geboden?
  - Hoe groot is de groep leerlingen die tegelijkertijd begeleiding krijgt?
  - In welke ruimte? (In of buiten de klas? Op de gang, in RT-ruimte etc.)

- Hoe wil je het doel bereiken? Welke materialen en methodes worden op welke manier gebruikt? (Bijv. RALFI-lezen met leesbladen uit DMT Oefenmap AVI M4).
- Evaluatie
  - Welke toets is afgenomen?
  - Wat is het resultaat?
  - Zijn de doelen bereikt?
  - Vervolg?

Zorgniveau 3: Extra intensieve en systematische aanpak door het inzetten van een specifieke interventie. Leerkracht en leesspecialist stemmen inhoud en aanpak af. Leerlingen die tot de zwakste 10% behoren, krijgen begeleiding op zorgniveau 1, 2 én 3 (na hoofdmeting 2 moet dus zowel zorgniveau 2 als 3 geboden worden).

Vorm van intensieve begeleiding.

Dit betekent voor de leesbegeleiding:

- Zeer intensieve begeleiding met een aanvullend leesprogramma;
- Intensieve en systematische aanpak door het inzetten van een specifieke interventie;
- 3x 20 minuten (of in ieder geval in totaal 60 minuten) per week begeleiding.* Liefst individueel en anders in een groepje van maximaal vier kinderen. In geval van begeleiding in groepjes: de meerwaarde van de groepsvorming dient helder te zijn. Hoe wordt de groep ingezet en welke processen worden daarmee gestimuleerd? Dit dient in het handelingsplan tot uitdrukking te komen.
- Hulp gericht op de hiaten in de ontwikkeling van vaardigheden van de individuele leerling. Een nulmeting kan bestaan uit een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van het leesgedrag met toetsen als AVI, DMT. Bij een radende lezer moet bijvoorbeeld anders gehandeld worden dan bij een spellende lezer.
- Werken met effectieve remediërende methodes;
- Na een periode van 10 tot 12 weken vindt er evt. een tussenmeting plaats. Deze meting laat zien of de extra begeleiding effect heeft gehad en kan leiden tot aanpassing van de begeleiding. De intensieve begeleiding wordt *voortgezet* tot aan het volgende hoofdmeetmoment, waarna een evaluatie volgt.

Aandachtspunt betreffende de meetmomenten

Zoals vermeld, wordt na meetmoment 2 zo nodig gestart met intensieve begeleiding. Een periode van minimaal 2 x 10 tot 12 weken is hierbij ideaal, waarbij na de eerste 10 tot 12 weken een tussenmeting volgt. Hiertoe wordt geadviseerd om het meetmoment einde schooljaar *zo laat* mogelijk en midden schooljaar *zo vroeg* mogelijk af te nemen.

Geschikte remediërende leesmethodes zorgniveau 3 (lijst is niet uitputtend):

De school voldoet aan zorgniveau 3 als zij gebruik maakt van onderstaande methodes conform de richtlijnen voor intensieve begeleiding. Hierbij dient deze ondersteuning op een juiste wijze te worden gedocumenteerd in een handelingsplan of in het leerlingdossier:

- Speciale Leesbegeleiding (L. Koning)
- DMT Oefenmap (L. Koning)
- Zinsgericht lezen (L. Koning)
- Leesbalans
- Leesladder (niet meer leverbaar)
- Veilig stap voor stap
- Nieuwe Veilig Leren Lezen, Kim-versie, zie bij aanwijzingen SBO
- Veilig Leren Lezen 2^e maanversie, uitgebreide leestijd 4x15 minuten p/w aangevuld met extra inoefentijd/instructietijd (specificeren hoe, welke strategieën aangeboden) en Veilig en Vlot
- Estafette, uitgebreide leestijd 4x 15 min p/w aangevuld met extra inoefentijd/instructietijd (specificeren hoe, welke strategieën aangeboden) en Vloeiend en Vlot
- Leesinterventieprogramma de Zuid-Vallei
- Zo leer je kinderen lezen en spellen, ZLKLS (J. Schraven), met meer tijd voor instructie/inoefening (specificeren hoe), lees-spellingaanpak
- Taal in Blokjes, al of niet gecombineerd met ZLKLS, lees-spellingaanpak
- RALFI-lezen
- Connect Klanken en Letters, Woordherkenning en Connect Vloeiend Lezen
- Toch nog leren lezen
- Drie Sterren Lezen (HCO)
- RADslag, Rotterdam
- Leesrace, 's Hertogenbosch
- Begeleid hardop lezen met aanleren van strategieën: geef aan welke strategieën zijn aangeboden en hoe er feedback is gegeven.
- Bouw!

Dit betekent voor de spellingbegeleiding:

- Zeer intensieve begeleiding met een aanvullend spellingprogramma;
- Intensieve en systematische aanpak door het inzetten van een specifieke interventie;
- 3x 20 minuten (of in ieder geval in totaal 60 minuten) per week begeleiding.* Liefst individueel en anders in een groepje van maximaal vier kinderen. In geval van begeleiding in groepjes: de meerwaarde van de groepsvorming dient helder te zijn. Hoe wordt de groep ingezet en welke processen worden daarmee gestimuleerd? Dit dient in het handelingsplan tot uitdrukking te komen.
- Hulp gericht op de hiaten in de ontwikkeling van vaardigheden van de individuele leerling. Er moet dus aangesloten worden bij de hiaten die uit een foutanalyse van het PI-woorddictee of de Cito Spelling naar voren komen (er dient dus een nulmeting te zijn gedaan met een niet-methodegebonden toets, waarin spellingcategorieën uit meerdere jaren zijn verwerkt);
- Werken met effectieve remediërende methodes;

- Na een periode van 10 tot 12 weken vindt er evt. een tussenmeting plaats. Deze meting laat zien of de extra begeleiding effect heeft gehad en kan leiden tot aanpassing van de begeleiding. De intensieve begeleiding wordt voortgezet tot aan het volgende hoofdmeetmoment, waarna een evaluatie volgt.

Geschikte remediërende spellingmethodes zorgniveau 3 (lijst is niet uitputtend):

De school voldoet aan zorgniveau 3 als zij gebruik maakt van onderstaande methodes conform de richtlijnen voor intensieve begeleiding. Hierbij dient deze ondersteuning op een juiste wijze te worden gedocumenteerd in een handelingsplan.

- Spelling in de lift
- Speciale Spelling begeleiding (Malmberg)
- Geregeld, Methodiek voor de aanpak van de meest hardnekkige spellingsproblemen, Ruijssenaars e.a.
- Hulpboeken Spelling (Cito)
- Zo leer je kinderen lezen en spellen, ZLKLS (J. Schraven), met meer tijd voor instructie/inoefening (specificeren hoe), lees-spellingaanpak
- Taal in Blokjes, al of niet gecombineerd met ZLKLS, lees-spellingaanpak
- Begeleiding van kinderen met spellingproblemen (Meulenhoff)
- Zelfstandig Spellens (Bekadidact)
- Zuid-Vallei Spelling
- PI-Spello
- Spellens met specht

***Wie mag de begeleiding geven op zorgniveau 3?**

- Leesspecialist (bevoegd leerkracht met aanvullende opleiding: o.a. master SEN, basiscursus leesspecialist CED, leergang leescoach en leesspecialist CPS)
- Remedial Teacher
- Intern Begeleider
- Leerkracht / onderwijsassistent, onder leiding van één van bovengenoemde specialisten of een orthopedagoog of psycholoog met als specialisatie leerproblemen. De specialist, orthopedagoog of psycholoog dient dan ten minste betrokken te zijn bij het opstellen van het behandelplan en de evaluatie. Bij voorkeur komt de orthopedagoog/psycholoog op genoemde momenten naar school. Tussentijds kan er mail- of telefonisch contact plaatsvinden.

***Wie mag de begeleiding *niet* geven (met uitzondering van Bouw!)?**

- Leesouder
- Leesmaatje
- Onderwijsassistent die niet wordt begeleid door een leesspecialist, rt-er of ib-er.
- Leerkracht die niet wordt begeleid door een leesspecialist, rt-er of ib-er.

De leertijd wordt met minimaal 60 minuten per week uitgebreid. Aanbevolen wordt om minimaal drie keer per week 20 minuten extra instructie- en oefentijd in te plannen. De instructie- en oefentijd dient gericht te zijn op één vakgebied òf 60 minuten voor lezen òf 60 minuten voor spelling.

Wanneer een school vragen heeft over de invulling van zorgniveau 3 kan het Dyslexieteam geraadpleegd worden.

Omgaan met uitzonderingen

In een aantal gevallen kan een uitzondering worden gemaakt en afgeweken worden van de richtlijn. Daar kunnen verschillende redenen voor bestaan. Bijvoorbeeld als er sprake is van leerlingen met een erfelijke aanleg voor dyslexie en er bij de eerste hoofdmeting al sprake is van een ernstige achterstand met sterke signalen van forse lees- en spellingproblematiek al dan niet gepaard met hoogbegaafdheid. In dergelijke situaties kan zorgniveau 2 worden overgeslagen en besloten worden direct te starten met zorgniveau 3. Deze intensieve begeleiding moet op basis van bovengenoemde richtlijnen in twee periodes van 10 tot 12 weken geboden worden. Tussen beide meetmomenten moet een tussenmeting plaatsvinden.

Bijlage 3: Overzicht van de door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieders*

Naam		Meerdere locaties en/of behandeling op school	Telefoon	Website
BNT Consult	Zaltbommel	Onbekend	0418-514443	www.bnt-consult.nl
SPIL-Vught	Vught	Ja	073-6841310	www.spilinfo.nl
Opdidakt-Gemert	Gemert	Ja	0492-392078 / 06 19025650	http://opdidakt.nl/contact
Opdidakt-Heesch	Heesch	Ja	0412 450 228 / 06 57 57 50 77	http://opdidakt.nl/contact
Opdidakt-Boxmeer	Boxmeer	Ja	0485 572 111 / 06 16441658	http://opdidakt.nl/contact
Opdidakt-Den Bosch	's-Hertogenbosch	Ja	073 640 50 00	http://opdidakt.nl/contact
Regionaal Instituut Dyslexie-Locatie 's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch	Ja	073-7114440	https://www.rid.nl
Regionaal Instituut Dyslexie-Locatie Oss	Oss	Ja	073-7114440	https://www.rid.nl
Praktijk Haans Kajo	Sint-Michielsgestel	Ja	073-551 1001	www.praktijhaanskajo.nl
Praktijk vd Wiel	Herpt	Onbekend	0416-319974	www.praktijkvandewiel.nl
Marant	Elst	Ja, behandellocatie Oss	0481 439 300 (algemeen nummer)	https://www.marant.nl
Praktijk Barend Spijkers	Hilvarenbeek	Onbekend	013-5130514 / 06 51503419	www.praktijk-barendspijkers.nl
Centrum voor Diagnostiek en Behandeling	Langenboom	Ja	0486-431003	https://psychologie-langenboom.praktijkinfo.nl
OPM Nijmegen	Nijmegen	Onbekend	024-3611066 / 06-28769725	http://www.opm nijmegen.nl
Psychologenpraktijk Frumeau	Vught	Ja	073-6562156	http://psychologenpraktijkfrumeau.nl
Van Kwijk Personal Support	Boxmeer	Onbekend	0485-520054 / 06-17375715	http://vkps-studiebegeleiding.nl

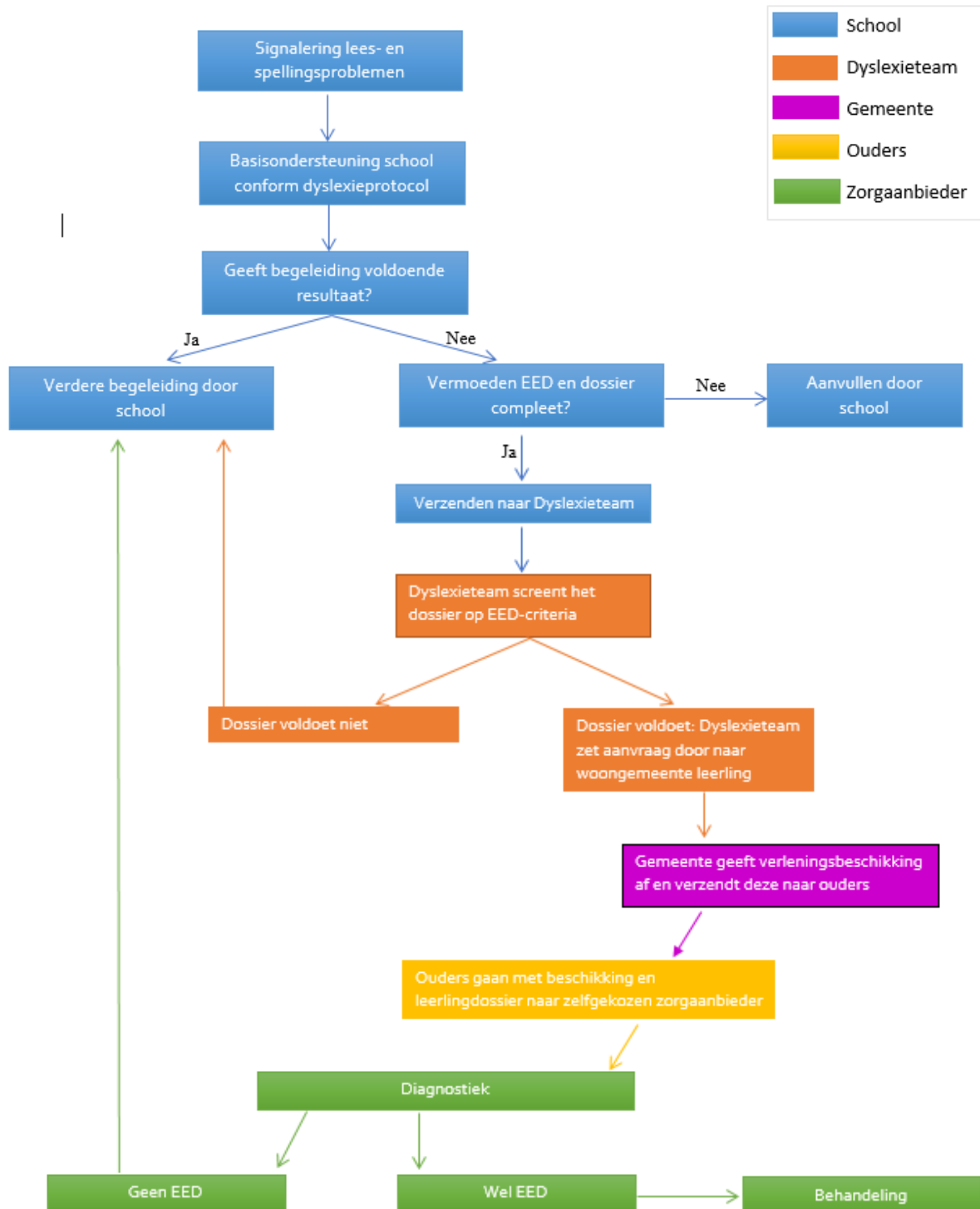
*Voor het meest recente overzicht: zie website van het Samenwerkingsverband PO 30 06.

Bijlage 4: Stroomschema route EED – regio SWV PO 30 06

Bijlage 5: Nuttige links

Masterplan Dyslexie

Masterplan Dyslexie werkt aan de invoering van de protocollen (Leesproblemen en) Dyslexie in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Masterplan Dyslexie is er voor scholen. Samen met Oudervereniging Balans richt Masterplan Dyslexie zich ook op ouders. Hiervoor is het *Steunpunt Dyslexie* ingericht.

www.masterplandyslexie.nl

www.steunpundyslexie.nl

Informatie voor ouders:

http://masterplandyslexie.nl/public/files/documenten/Draaibook_voor_ouders_intern.pdf

Informatie voor scholen:

http://masterplandyslexie.nl/public/files/documenten/Draaibook_voor_scholen_intern.pdf

Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD)

Het NKD is per 1 januari 2017 de voortzetting van het Nationaal Referentiecentrum Dyslexie (NRD) en het Kwaliteitsinstituut Dyslexie (KD). Het NKD is nu het enige Nederlandse kwaliteitsinstituut voor dyslexiezorg.

www.nkd.nl

AANVRAAGFORMULIER Verleningsbeschikking EED

- Behoort bij het “Leerlingdossier Dyslexie (EED)”
- Voor de af te geven beschikking voor dyslexie-onderzoek (ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder/diagnostiek en behandeling) zijn onderstaande gegevens én handtekening nodig van de **ouder(s)**.

Datum ontvangst (*in te vullen door gemeente*)

Persoonlijke gegevens kind	
Naam	
Straat en huisnummer	
Postcode en Woonplaats	
BSN nummer	
Geboortedatum	
Telefoonnummer (ouder)s	
E-mailadres (ouder(s))	

NB:

Uw aanvraag is of wordt namens de gemeente gescreend door het Dyslexieteam. Bij vragen over de aanvraag / uw kind wordt er contact opgenomen met U of de school.

Bij een positief advies van het Dyslexieteam zorgt de desbetreffende gemeente voor de afgifte van de “verleningsbeschikking” voor dyslexiezorg. Deze ontvangt u als ouder(s) per post. Vervolgens kiest u zelf een dyslexie-zorgaanbieder (zie hiervoor de lijst met alle door de gemeenten gecontracteerde zorgaanbieders). Ouders lichten school in over welke aanbieder zij hebben gekozen.

Middels de hieronder te zetten handtekening stemt u er mee in dat het Dyslexieteam -bij een positief advies- de aanvraag voor een verleningsbeschikking indient bij de gemeente waarin uw zoon/dochter woonachtig is.

VERKLARING AANVRAGER (LEES GOED WAT U TEKENT)

Dit aanvraagformulier wordt opgenomen in ons registratiesysteem. Hierop is de Wet persoonsbescherming (Wpb) van toepassing. U heeft het recht op inzage in onze registratie. Bij gebleken onjuistheden heeft u het recht om verbeteringen te eisen.

Ondergetekende:

- verklaart dat dit formulier naar waarheid is ingevuld.
- weet dat het opzettelijk onjuist invullen van dit formulier strafbaar is.

Naam en handtekening aanvrager (ouder): _____

Adres ouder: _____

Datum _____ Plaats _____

Naam en handtekening aanvrager (ouder): _____

Adres ouder: _____

Datum _____ Plaats _____

*bij gescheiden ouders dienen –wanneer beide ouders over gezag beschikken- beiden dit formulier te ondertekenen

Akkoord dyslexieteam

Naam en handtekening aanvrager: _____

Datum _____ Plaats _____

AANVRAAGFORMULIER Verlenging van behandeling (EED)

- Voor de af te geven beschikking voor verlenging van behandeling (EED) zijn onderstaande gegevens én handtekening nodig van de **ouder(s)**.

Datum ontvangst (<i>in te vullen door gemeente</i>)	
---	--

Persoonlijke gegevens kind	
Naam	
Straat en huisnummer	
Postcode en Woonplaats	
BSN nummer	
Geboortedatum	
Telefoonnummer (ouder)s	
E-mailadres (ouder)s	

NB:

Deze aanvraag is of wordt namens de gemeente gescreend door het Dyslexieteam. Bij vragen over de aanvraag wordt er contact opgenomen met de zorgaanbieder of school.

Bij een positief advies van het Dyslexieteam zorgt de desbetreffende gemeente voor de afgifte van de "verleningsbeschikking: verlenging van behandeling" voor dyslexiezorg. Deze ontvangt u als ouder(s) per post.

Middels de hieronder te zetten handtekening stemt u er mee in dat het Dyslexieteam -bij een positief advies- de aanvraag voor een verleningsbeschikking: verlenging van behandeling indient bij de gemeente waarin uw zoon/dochter woonachtig is.

VERKLARING AANVRAGER (LEES GOED WAT U TEKENT)

Dit aanvraagformulier wordt opgenomen in ons registratiesysteem. Hierop is de Wet persoonsbescherming (Wpb) van toepassing. U heeft het recht op inzage in onze registratie. Bij gebleken onjuistheden heeft u het recht om verbeteringen te eisen.

Ondergetekende:

- verklaart dat dit formulier naar waarheid is ingevuld.
- weet dat het opzettelijk onjuist invullen van dit formulier strafbaar is.

Naam en handtekening aanvrager (ouder): _____

Adres ouder: _____

Datum _____ Plaats _____

Naam en handtekening aanvrager (ouder): _____

Adres ouder: _____

Datum:

Plaats:

*bij gescheiden ouders dienen –wanneer beide ouders over gezag beschikken- beiden dit formulier te ondertekenen

Akkoord dyslexieteam

Naam en handtekening aanvrager: _____

Datum:

Plaats:

Let op: dit formulier dient, samen met de oude beschikking, digitaal toegestuurd te worden naar: dyslexieteam@samenwerkingsverbandpo3006.nl

In te vullen door de zorgaanbieder.

[Geef hieronder aan wat de reden is dat er extra behandelingen worden aangevraagd]

(Let op: alleen in uitzonderlijke gevallen kan er een verlenging worden aangevraagd buiten de beschikking voor 1,5 jaar (bv. vanwege ziekte))

INFORMATIE VOOR OUDERS/VERZORGERS

Wat is dyslexie?

Dyslexie kan iedereen treffen. Het is een hardnekkig probleem bij het leren lezen en spellen. Kinderen met dyslexie herkennen woorden niet op dezelfde snelheid als hun leeftijdsgenootjes. Voor een kind met dyslexie is het moeilijk om letters direct als klanken te herkennen. Daardoor is het moeilijk om van die letters één woord te maken en om van alle woorden een vloeiende, logische zin te maken. Dyslexie is onafhankelijk van intelligentie.

Dyslexie is een specifieke leerstoornis dat zich uit door hardnekkige problemen bij technisch lezen en/of spelling.

Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)

Een kleine groep kinderen met dyslexie profiteert onvoldoende van de basisondersteuning door de school. Hun dyslexie is te ernstig om binnen de mogelijkheden van de school te kunnen begeleiden. Deze kinderen komen in aanmerking voor individuele behandeling door een dyslexiezorgaanbieder. Het is belangrijk dat er naast de dyslexie geen andere stoornissen zijn die de behandeling nadelig beïnvloeden. Daarom moet naast de ernst ook worden vastgesteld of er sprake is van enkelvoudige dyslexie.

EED en de rol van school

Als u bij uw kind EED vermoedt, dan is het belangrijk om dit te bespreken met school. Om in aanmerking te komen voor (door de gemeente) vergoede EED-diagnostiek moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Hierin speelt de school een belangrijke rol. De eerste voorwaarde heeft betrekking op de leerachterstanden op technisch lezen (en evt. spelling) op het CITO leerlingvolgsysteem. De tweede voorwaarde houdt in dat aangetoond moet worden dat extra begeleiding/ondersteuning onvoldoende effect heeft. De school dient deze ondersteuning te bieden, waarbij aan een aantal specifieke richtlijnen moet worden gedaan.

Stappenplan/werkwijze Dyslexieteam

Als wordt voldaan aan de hierboven genoemde voorwaarden, dient de school (met uw toestemming) de aanvraag in bij het Dyslexieteam SWV PO 30 06. Het Dyslexieteam beoordeelt het leerlingdossier en kijkt of er wordt voldaan aan de EED-criteria. Het Dyslexieteam informeert de school over het genomen besluit en de onderbouwing hiervan. Indien aanvullende informatie nodig is, zal het Dyslexieteam contact leggen met school. Als na beoordeling blijkt dat uw kind in aanmerking komt voor vergoede EED-zorg, stuurt het Dyslexieteam het "Aanvraagformulier Verleningsbeschikking EED" door naar uw woongemeente. De

gemeente geeft vervolgens een Verleningsbeschikking af en stuurt dit per post naar u op.

EED: onderzoek en behandeling

Met deze Verleningsbeschikking en een kopie van het leerlingdossier, kan u naar een zelfgekozen dyslexie-zorgaanbieder (mits gecontracteerd door de gemeente; het overzicht hiervan is bekend bij school en tevens te vinden op de website van het Samenwerkingsverband PO 30 06). U licht de school hierover in, zodat school weet welke zorgaanbieder u heeft gekozen.

De zorgaanbieder zal vervolgens diagnostisch onderzoek naar EED gaan doen. Wanneer er inderdaad sprake blijkt te zijn van EED, komt uw kind in aanmerking voor vergoede behandeling. De zorgaanbieder stemt goed af met school en met u als ouder/verzorger. Onderdeel van de behandeling is dat er huiswerk wordt meegegeven. U dient er als ouder zorg voor te dragen dat uw kind dit huiswerk maakt. Als er bij het onderzoek geen diagnose EED is gesteld kunt u als ouder/verzorger het rapport aan de school overhandigen, zodat in overleg bekeken kan worden wat uw kind eventueel nodig heeft.

Geen EED maar mogelijk wel dyslexie?

Indien zowel u als school vermoeden dat er bij uw kind sprake is van dyslexie, maar er niet wordt voldaan aan de criteria voor EED, dan kunt u als ouder op eigen initiatief een dyslexieonderzoek laten doen. Dit dient dan echter plaats te vinden op eigen kosten.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bij vragen of voor meer informatie, verwijzen wij u door naar de school van uw kind.

Het Dyslexieteam

Samenwerkingsverband PO 30 06

